

Dona i Ciència

L'11 de febrer és el dia triat per Nacions Unides per a evidenciar les desigualtats existents en l'accés de les dones i les xiquetes a l'àmbit de les ciències.

En els últims anys la Universitat ha recollit el guant i ha realitzat diverses activitats al voltant d'aquesta commemoració. Des de classes magistrals en l'IFIC (Institut de Física Corpuscular), on alumnes de batxillerat poden acostar-se al treball que realitzen les investigadores, fins a jornades com la de *Dones i Ciència* al Botànic, passant per l'acostament de científiques dels nostres centres a escoles i instituts per a motivar a les futures estudiantes.

Les conclusions extreïtes durant aquests dies són ben conegudes: des de la reduïda presència de les dones en les carreres de ciències i en l'àmbit de la investigació, fins a la disminució d'aquesta segons es milloren les condicions laborals.

Sense anar més lluny, en la pròpia Universitat podem analitzar per trams la carrera investigadora: el percentatge de dones que realitzen el doctorat en l'IFIC és del 25,3%, i les investigadores postdoctorals contractades són un 32,69%. No obstant això, les dones només representen el 16,18% del personal investigador permanent de l'IFIC i a penes arriba al 10% entre el personal tècnic de l'institut. Es poden consultar les xifres en el següent [enllaç](#).

Les raons són múltiples, i res de nou descobrirem ací, però volem detenir-nos en una d'elles: la falta de referents femenins en els llibres de text. Malgrat la intensa labor de visibilització, gràcies a professores com Ana López Navajas, de les dones que al llarg de la història van brillar en el camp de la ciència en les més dures condicions, els canvis són lents i la presència d'aquestes dones en els llibres de text continua sent anecdòtica. Necessitem tenir referents que, sens dubte, farien veure amb altres ulls les possibilitats d'estudiar a moltes xiquetes carreres relacionades amb la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques, en l'actualitat altament masculinitzades. I en un món en canvi constant tampoc podem permetre'ns que es perda el talent de més de la meitat de la població.

Que es tracte de professions en les quals el seu accés i posterior permanència estigui dissenyades a través de currículums enormement competitiu, i en les quals se sol esperar una dedicació a temps complet per a aconseguir resultats en el menor temps possible, tampoc afavoreixen la progressió de les dones que opten a la maternitat i la criança, deixant el camp obert en moltes ocasions als seus propis companys, els quals sí que poden permetre's el luxe de compatibilitzar la investigació amb la paternitat.

I per descomptat cal no oblidar el subtil entramat de les interrelacions dins de les estructures de poder, també les universitàries, en les quals conscient o inconscientment ser dona sol ser un hàndicap, i només arribarà a la meta del reconeixement qui estiga disposada a demostrar que és capaç, no sols de treballar més i millor, sinó d'usar iguals regles del joc. És a dir, les dels homes.

Finalment, volem deixar constància d'alguna cosa que normalment s'oblida en aquests casos, i és la dignificació dels treballs feminitzats, aquests que estan mal pagats i pitjor considerats, malgrat ser tan necessaris per al manteniment de la societat en què vivim: educació —especialment infantil i primària—, salut, comerç i neteja. Treballs que d'estar masculinitzats recuperarien automàticament el prestigi. Només cal recordar com, en la dècada dels 60 del segle passat, la programació era considerada una labor tediosa, adequada per a les dones, i com s'ha anat masculinitzant alhora que s'anava revaloritzant. [Enllaç](#).

CGT-PV UV Podeu enviar qualsevol opinió o consulta a cgt@uv.es

Mujer y Ciencia

El 11 de febrero es el día elegido por Naciones Unidas para evidenciar las desigualdades existentes en el acceso de las mujeres y las niñas en el ámbito de las ciencias.

En los últimos años la Universitat ha recogido el guante y ha realizado diversas actividades en torno a esta conmemoración. Desde clases magistrales en el IFIC (Instituto de Física Corpuscular), donde alumnas de bachillerato pueden acercarse al trabajo que realizan las investigadoras, hasta jornadas como la de *Dones i Ciència* al Botànic, pasando por el acercamiento de científicas de nuestros centros a escuelas e institutos para motivar a las futuras estudiantes.

Las conclusiones extraídas durante estos días son bien conocidas: desde la reducida presencia de las mujeres en las carreras de ciencias y en el ámbito de la investigación, hasta la disminución de la misma según se mejoran las condiciones laborales.

Sin ir más lejos, en la propia Universitat podemos analizar por tramos la carrera investigadora: el porcentaje de mujeres que realizan el doctorado en el IFIC es del 25,3%, y las investigadoras postdoctorales contratadas son un 32,69%. Sin embargo, las mujeres solo representan el 16,18% del personal investigador permanente del IFIC y apenas llega al 10% entre el personal técnico del instituto. Se pueden consultar las cifras en el siguiente [enlace](#).

Las razones son múltiples, y nada vamos a descubrir aquí, pero queremos detenernos en una de ellas: la falta de referentes femeninos en los libros de texto. A pesar de la intensa labor de visibilización, gracias a profesoras como Ana López Navajas, de las mujeres que a lo largo de la historia brillaron en el campo de la ciencia en las más duras condiciones, los cambios son lentos y la presencia de estas mujeres en los libros de texto sigue siendo anecdótica. Necesitamos tener referentes que, sin duda, harían ver con otros ojos las posibilidades de estudiar a muchas niñas carreras relacionadas con la ciencia, la tecnología, la ingeniería y las matemáticas, en la actualidad altamente masculinizadas. Y en un mundo en cambio constante tampoco podemos permitirnos que se pierda el talento de más de la mitad de la población.

Que se trate de profesiones en las que su acceso y posterior permanencia estén diseñadas a través de currículos enormemente competitivos, y en las que suele esperarse una dedicación a tiempo completo para conseguir resultados en el menor tiempo posible, tampoco favorecen la progresión de las mujeres que opten a la maternidad y la crianza, dejando el campo abierto en muchas ocasiones a sus propios compañeros, quienes sí pueden permitirse el lujo de compatibilizar la investigación con la paternidad.

Y por supuesto no hay que olvidar el sutil entramado de las interrelaciones dentro de las estructuras de poder, también las universitarias, en las que consciente o inconscientemente ser mujer suele ser un hándicap, y solo llegará a la meta del reconocimiento quien esté dispuesta a demostrar que es capaz, no solo de trabajar más y mejor, sino de usar iguales reglas del juego. Es decir, las de los hombres.

Por último, queremos dejar constancia de algo que normalmente se olvida en estos casos, y es la dignificación de los trabajos feminizados, esos que están mal pagados y peor considerados, a pesar de ser tan necesarios para el mantenimiento de la sociedad en que vivimos: educación —en especial infantil y primaria—, salud, comercio y limpieza. Trabajos que de estar masculinizados recuperarían automáticamente el prestigio. Basta recordar cómo, en la década de los 60 del siglo pasado, la programación era considerada una labor tediosa, adecuada para las mujeres, y cómo se ha ido masculinizando a la vez que se iba revalorizando. [Enlace](#)

CGT-PV UV Podéis enviar cualquier opinión o consulta a cgt@uv.es